

Отже, метою психокорекційної роботи є зниження рівня тривожності до стану норми у молодших підлітків, розвиток комунікативних умінь, формування віри у власні сили і можливості, розвиток рефлексії, покращення навичок самоконтролю та засвоєння нових соціально активних стратегій поведінки.

Перспективи досліджень полягають в розробці та апробації психокорекційної програми для підлітків із підвищеним рівнем тривожності.

Література

1. Дубровіна І.В., Андреева О.Д., Данилова Є.Є., Вохмяніни Т.В. Психокорекційна та розвиваюча робота з дітьми : навч.посіб. Москва: Видавничий центр "Академія", 1998. 160с.
2. Дуткевич Т. В., Савицька О. В. Практична психологія: вступ до спеціальності : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури. 2010. 254 с.
3. Заїкіна Г.Л., Лобанова В.І. Принципи використання психокорекції у навчально-виховному процесі. *Молодий вчений*. 2016. № 11. С.44-47.
4. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції. Суми: ВТД Університетська книга, 2008. 384 с.
5. Петренко В. Є. Вікові аспекти психологічної корекції тривожності. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12 : Психологічні науки, 2013. С. 174-180.
6. Прихожан А.М. Тревожность у детей и подростков: психологическая природа и возрастная динамика. М.: Московский психолого-социальный институт. Воронеж: Издательство НПО «МОДЭК», 2000. 304 с.
7. Сергеєнкова О.П. Вікова психологія : навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 376 с.

УДК 377.074:54

Чорненька О.М.

викладач природничих наук

ДНЗ «Подільський центр професійно-технічної освіти»

lesia.bio81@ukr.net

ЖИТТЄВА І ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИПУСКНИКА ЗП(ПТ)О – ВИМОГА ЧАСУ

Зміни, які відбуваються у сучасному суспільстві, зумовлюють нові підходи до професійного розвитку особистості, адже вона має діяти якісно та ефективно, щоб стати конкурентоздатною, тобто зреалізуватися насамперед в професійному плані. Увага звертається саме на компетентнісний підхід, який кардинально відрізняється від традиційного і акцентує увагу на результатах освіти, але не на масі засвоєної інформації, а здатності людини діяти в різних життєвих і професійних ситуаціях [2]. Виховання і освіта особистості мають це забезпечити, а разом з тим і готовність зробити і гідно реалізувати свій життєвий і соціальний вибір. Тому постає необхідність у життєвій компетентності особистості, її здатності успішно розв'язувати власні життєві проблеми, брати безпосередню участь у розв'язанні суспільних проблем, а

компетентнісний підхід виступив би освітньою відповіддю на актуальні потреби сучасного суспільства, особливо ринку праці [1].

Сьогодні головним завданням є підготовка випускника ЗП(ПТ)О такого рівня, щоб потрапляючи в проблемну ситуацію, він міг знайти кілька способів її вирішення, вибрати раціональний спосіб, обґрунтувавши своє рішення.

Наприклад, хімія, як одна з найцікавіших природничих наук, має всі можливості до формування в учнів уявлення про наукову картину світу, формує світоглядну позицію і життєві переконання. А також дає можливість експериментувати і формувати в учнів дані компетентності.

Життєва компетентність має виступати необхідною психологічною умовою повноти самореалізації особистості й досягнення нею вершин свого самоздійснення [4].

Формування життєвих і професійних компетенцій на уроках природничих дисциплін дозволяє вирішити одне з головних завдань навчання — це підвищення рівня знань учнів, активізації мислення, збільшення інтересу саме до вивчення предмету і застосування його як в майбутній професії, так і в життєвому просторі.

Для успішного засвоєння хімії велике значення має експериментальна компетенція, яка дає змогу експериментувати у повсякденному житті і професійній діяльності. Експеримент — найважливіший шлях здійснення зв'язку теорії з практикою.

Так, наприклад, вивчаючи тему «Полімери» на прикладі пінопласту можна продемонструвати теплоізоляційні властивості, помістивши всередину даного матеріалу пластикову пляшку 0,5л з теплою водою. Учень будівельного напрямку отримані знання буде застосовувати для теплоізоляції існуючих споруд як утеплювач при будівництві.

Під час вивчення теми «Алюміній» пропоную учням проекспериментувати у домашніх умовах з алюмінієвою плівкою — спекти дві картоплі (одну з яких обов'язково загорнути у плівку) і визначити, яка довше збереже тепло. Ці знання згодяться як в життєвому, так і в професійному житті. Перукарі, наприклад, застосують при фарбуванні волосся.

Сучасне покоління дуже любить експериментувати у всьому, а хімія — «наука-експеримент». Наприклад, тема «Хімічні властивості металів» дозволяє продемонструвати, що існують активні метали і не дуже, а деякі з них піддаються руйнуванню (існує таке явище як корозія). Майбутній слюсар буде пам'ятати, що робочі інструменти, які виготовлені з металу не можна залишати без догляду, так як вони будуть піддаватися корозії і втратять своє функціональне значення.

Компетентність формується, насамперед, завдяки власним зусиллям особистості, внаслідок саморозвитку, професійного та особистісного росту, професійного та життєвого досвіду [5].

Професійна компетентність особистості є складовою життєвої компетентності. Структура професійної компетентності: професійні знання і професійне мислення; відповідні вміння і навички, практичний досвід використання знань у конкретних ситуаціях; особистісні якості (професійна

творчість, зацікавленість у результатах своєї роботи, позитивна мотивація, ініціатива, прагнення до професійної самореалізації) [3]. Випускник Центру повинен бути компетентним, має уміти використати набуті знання в закладі освіти у реальних умовах, аналізувати нову інформацію, самостійно приймати рішення, виконувати певні професійні і соціальні функції, а також має здобути достатні навички самостійної роботи, уміння планувати свій робочий час і займати активну позицію стосовно професійної діяльності. Кінцевим результатом навчання є сформованість компетентностей випускника ЗП(ПТ)О, перенесення акцентів з рівня знань суб'єктів навчання на їх уміння використовувати інформацію для вирішення практичних проблем.

Література

1. Бех. І.Д. Виховання особистості : підручник. К. : Либідь, 2008. 848с.
2. Вознюк О.В. Інтегративний підхід до професійного розвитку особистості педагога в умовах цивілізаційних змін [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/8418/1/>.
3. Гулай О.І. Компетентнісний підхід як основа нової парадигми освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/old_jrn/e-journals/Vnadps/2009_2/09goinpo.pdf.
4. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : [бібліотека з освітньої політики]; під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : К.І.С., 2004. 112 с.
5. Ницета В. А. Життєва компетентність особистості: до питання створення функціональної моделі. *Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки* : зб. наук. пр. ; редкол.: Т.І.Сущенко (голов. ред.) та ін.. Запоріжжя, 2008. Вип. 51. С. 257–264.

УДК 37.018.4

Шеремета Л.П.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови
Тернопільського національного медичного університету
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України

КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПЕДАГОГА

В умовах реформування української освіти, переходу на багаторівневу підготовку професійних кадрів, конкурентоспроможності фахівців на ринку праці, особливу актуальність набуває проблема компетентнісного підходу.

Поняття «компетентність» (лат. *competentia*, від *competo* – спільно добиваюся, досягаю, відповідаю, підходжу) у словниках трактується як володіння знаннями, що дозволяють судити про що-небудь, обізнаність у чому-небудь, авторитетність, повноправність тощо. «Компетентна» у своїй справі людина (від лат. *competens* – відповідний, здібний) означає обізнана, що є визнаним знавцем в якому-небудь питанні, авторитетна, повноправна, що володіє колом повноважень, здатною до чогось.